

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T
Datum: 13. decembar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 13. decembra 2011.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA ODOBRENJE ZA
ULAGANJE ŽALBE NA UPUTSTVO PRETRESNOG VEĆA U VEZI S PRAVILOM
90(H)(ii) I ODLUKU PO PODNESCIMA STANIŠIĆEVE ODBRANE
NA OSNOVU PRAVILA 90(H)(ii)**

Tužilaštvo
g. Dermot Groome

Branioci Jovice Stanišića
g. Wayne Jordash
g. Scott Martin

Branioci Franka Simatovića
g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 26. oktobra 2011. godine Simatovićeve odbrana zatražila je odobrenje za ulaganje žalbe (dalje u tekstu: Zahtev) na "Uputstvo u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluku po podnescima Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii)", podneseno 19. oktobra 2011. (dalje u tekstu: Uputstvo).¹ Dana 9. novembra 2011, tužilaštvo je podnelo svoj odgovor (dalje u tekstu: Odgovor) kojim traži da Veće odbije Zahtev.² Dana 16. novembra 2011, Stanišićeva odbrana podnela je molbu kojom traži odobrenje za podnošenje replike na Odgovor tužilaštva (dalje u tekstu: Molba).³ Dana 22. novembra Veće je neslužbenom komunikacijom odobrilo Molbu i odredilo 24. novembar 2011. godine kao rok za odgovor. Dana 23. novembra, Stanišićeva odbrana podnela je repliku (dalje u tekstu: Replika).⁴

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A) Zahtev

2. Stanišićeva odbrana tvrdi da će Uputstvo u znatnoj meri uticati na krajnji ishod suđenja zato jer je prema gledištu odbrane efekat Uputstva takav da je Veće učinilo sledeće: 1) uklonilo (ili *de minimis* reduciralo) obaveze tužilaštva na osnovu pravila 90(H)(ii), čime je obaveze koje proističu iz tog pravila za odbranu i tužilaštvo učinilo nejednakima i 2) verovatno ukazalo na pogrešan pristup tužiočevom teretu dokazivanja.⁵ Šta se tiče ove druge tačke, odbrana tvrdi da bi, "da su svedoci odbrane ispitivani od strane tužilaštva u vezi s pitanjima po kojima se protive tezi tužilaštva, njenoj tezi bila naneta nepopravljiva šteta. Postavljanje tih pitanja svedocima i njihovo prihvatanje tog izazova mogli bi dovesti do donošenja oslobađajuće presude [...]".⁶ Stanišićeva odbrana nadalje tvrdi da bi davanje tog

¹ Zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluku po podnescima Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii), 26. oktobar 2011. godine.

² Odgovor tužilaštva na zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi sa pravilom 90(H)(ii) i Odluku od 19. oktobra 2011., 9. novembar 2011, par. 3, 6, 14.

³ Molba Stanišićeve odbrane za odobrenje za podnošenje replike na Odgovor tužilaštva na Zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluka od 19. oktobra 2011, 16. novembar 2011.

⁴ Replika Stanišićeve odbrane na Odgovor tužilaštva na Zahtev Stanišićeve odbrane za odobrenje za ulaganje žalbe na Uputstvo Pretresnog veća u vezi s pravilom 90(H)(ii) i Odluku od 19. oktobra 2011, 22. novembar 2011.

⁵ Zahtev, par. 7-10.

⁶ Ibid.

odobrenja moglo suštinski da pospeši postupak, jer ako Žalbeno veće ne pregleda Uputstvo, tužilaštvo neće moći svedocima odbrane izneti svoju tezu.⁷ Naposljetku ono tvrdi da bi se promptnim rešenjem Žalbenog veća potvrdilo da je tumačenje pravila 90(H)(ii) kakvo se nudi u Uputstvu tačno i da je svrha pravila time ispunjena.⁸

B) Odgovor

3. Tužilaštvo tvrdi da se Uputstvo sastoji od dva dela: 1) opšta uputstva kojima se daju generalne smernice i sugeriše način na koji se strane imaju pridržavati pravila kako napreduje postupak i 2) odluke o navodima Stanišićeve odbrane o kršenju pravila i odbijanja Zahteva Stanišićeve odbrane za pravno sredstvo.⁹ Tužilaštvo tvrdi da bi Zahtev trebao da bude odbijen budući da se njime želi uložiti žalba na deo opštih uputstava u okviru Uputstva, zato jer opšta uputstva ne podležu interlokutornoj žalbi.¹⁰ Što se tiče bilo kakve odluke u vezi s tužiocim navodnim kršenjem pravila 90(H)(ii), tužilaštvo tvrdi da Stanišićeva odbrana nije identifikovala pitanje koje bi znatno uticalo na pravičnost i ekspeditivnost vođenja postupka ili na ishod suđenja, niti obznanila kako bi se to promptnim preispitivanjem mogao suštinski pospešiti postupak.¹¹ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da Veće u ovom trenutku ne može znati koliko bi težinu pripisalo svedočenjima svedoka tokom unakrsnog ispitivanja, budući da je reč o zaključku koji će biti donesen na osnovu celokupnog sudskog spisa.¹² Naposljetku, tužilaštvo tvrdi da je tvrdnja Stanišićeve odbrane da neće izneti tezu preostalim svedocima odbrane bez ikakva osnova.¹³ Ono tvrdi da, čak da je ta tvrdnja i istinita, interlokutorna odluka ne bi suštinski pospešila postupak budući da u Uputstvu izričito stoji da će Veće oceniti nove prigovore na osnovu pravila 90(H)(ii) pojedinačno i da, prema tome, nijedna odluka Žalbenog veća neće u budućnosti suštinski pospešiti postupak.¹⁴

C) Replika

4. Stanišićeva odbrana tvrdi da Uputstvo nije isključivo orijentisano na predstojeći deo postupka zato što je doneto nakon što je odbrana iznela svoje prigovore i zato što su

⁷ Ibid.

⁸ Zahtev, par. 11.

⁹ Odgovor, par. 9.

¹⁰ Odgovor, par. 3, 6-10.

¹¹ Odgovor, par. 11-13.

¹² Odgovor, par. 12.

¹³ Odgovor, par. 13.

kriterijumi najavljeni u Uputstvu primenjivani na prethodne odluke po prigovorima na osnovu pravila 90(H)(ii), budući da Veće nije reklo da se služi različitim kriterijumima.¹⁵ Stanišićeva odbrana tvrdi da je Uputstvo "uticalo na prethodne odluke i da će ubuduće kvariti i ugrožavati pravičnost postupka".¹⁶ Naposljetku, Stanišićeva odbrana tvrdi da je tužiočevo tumačenje prvog kriterijuma iz pravila 73(B), da Veće ne može u ovom trenutku znati koliko će težinu pripisati svedočenjima svedokâ, netačna i tvrdi da je tačno tumačenje da li bi ta svedočenja *mogla* znatno da utiču na krivičnu odgovornost optuženog.¹⁷ Ona tvrdi da "uslov presudnog pokazivanja" da će svedočenja znatno uticati na ishod suđenja ugrožava svrhu pravila 73(B) i čini pravo na interlokutornu žalbu u vezi s dokaznim pitanjima "iluzornim".¹⁸

III. MERODAVNO PRAVO

5. Pravilo 73 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) nalaže sledeće:
- (B) Na odluke o svim podnescima interlokutorna žalba može se uložiti samo uz odobrenje pretresnog veća, koje takvo odobrenje može dati ako se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, te ako bi, po mišljenju pretresnog veća, promptno rešenje Žalbenog veća moglo suštinski pospešiti postupak.
 - (C) Zahtjevi za odobrenje podnose se u roku od sedam dana od dana zavođenja pobijane odluke. U slučaju da je odluka izrečena usmeno, taj rok počinje teći od dana izricanja usmene odluke, osim:
 - (ii) ako je Pretresno veće najavilo da će uslediti pismena odluka, u kom slučaju rok počinje teći od dana zavođenja pismene odluke;

IV. DISKUSIJA

6. Veće smatra da se Uputstvo u potpunosti sastoji od opštih uputa kojima se identifikuje svrha i obaveze strana koje iz njega proističu u skladu s pravilom 90(H)(ii). Nadalje, Uputstvo se ne odnosi ni na kakve prethodne prigovore iz sudnice, niti na donete odluke, već se naprotiv u Uvodu jasno navodi da:¹⁹

Veće smatra da strane različito tumače pravilo 90(H), što je rezultiralo brojnim prigovorima i diskusijama tokom sudskog postupka [...] Veće je pažljivo pregledalo sve prigovore koje je

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Replika, par. 3-5.

¹⁶ Replika, par. 11.

¹⁷ Replika, par. 6-7.

¹⁸ Replika, par. 8.

¹⁹ Uputstvo, par. 13 (naglasak dodan).

Stanišićeva odbrana iznela u sudnici. Međutim, pismeni podnesci Stanišićeve odbrane ne oslanjaju se na te prigovore, nego umesto toga nude pomenute Hipoteze. *Stoga će Veće upućivati na hipotezu Stanišićeve odbrane kako bi razjasnilo primenu pravila 90(H)(ii) u praksi.*

7. Veće je prethodno zauzelo stav da opšte smernice koje se odnose na buduća zbivanja u postupku "ne mogu biti predmet žalbe [...] jer se njima ne odlučuje po bilo kakvom postojećem konkretnom sporu".²⁰ Uputstvo ne upućuje ni na jedan postojeći ili konkretni spor jer se bavi hipotetičkim situacijama u svrhu razjašnjavanja ciljeva pravila 90(H)(ii) i obaveza strana u postupku na osnovu tog pravila kako napreduje postupak. Prema tome, na osnovu svog prijašnjeg stava, ovo Veće smatra da osporavano Uputstvo ne podležu žalbi na interlokutornoj osnovi.

8. Međutim, Veće naglašava da ništa u ovoj odluci niti u samom Uputstvu ne preči Stanišićevu odbranu da im se usprotivi ako tužilaštvo, po njenom mišljenju, ne postupa u skladu s obavezama iz pravila 90(H)(ii) s obzirom na preostale svedoke odbrane. Veće će ubuduće sve takve prigovore, kada i ako budu uloženi, razmatrati na pojedinačnoj osnovi.²¹ Nadalje, žalbe na sve odluke u vezi s budućim prigovorima mogu biti odobrene ako se zadovolje dva kriterijuma iz pravila 73(B).

9. U svom originalnom podnesku Veću na osnovu pravila 90(H)(ii), Stanišićeva odbrana je zaključila:²²

*Koliko odbrana shvata ovim podneskom nastoji se pomoći Pretresnom veću da pruži smernice stranama u postupku u vezi s tumačenjem pravila 90(H)(ii) Pravilnika. Ono je pokušalo da to uradi. Shodno tome, ono nije predložilo nikakvo pravno sredstvo za svoju tvrdnju da tužilaštvo dosad nije uspjelo da adekvatno iznese svoju tezu svedocima odbrane. *Odbrana će biti spremna da podnese dalje podneske po tim pitanjima nakon što od Pretresnog veća dobije smernice u vezi s njegovim tumačenjem pravila 90(H)(ii) Pravilnika.**

10. U svojoj replici na odgovor tužilaštva na neki podnesak odbrane u vezi s ovim pravilom, Stanišićeva odbrana je ipak zatražila određeno pravno sredstvo koje se konkretno svodi na sledeće: 1) da Veće usvoji opštu analizu pravnog sredstva koje nudi odbrana i 2) da Veće "pristupi svim dokazima u fazi konačnog donošenja presude u svetlu tužiočevog propusta da udovolji uslovima iz pravila 90(H)(ii)".²³ Međutim, gorenavedeni argumenti ne povezuju zatraženo pravno sredstvo s konkretnim svedocima ili primerima navodnog kršenja

²⁰ Odluka po zahtevu Stanišićeve odbrane za odobrenje ulaganja žalbe na smernice o prihvatanju dokumenata koje je tužilaštvo predložilo kao dokaze tokom izvođenja dokaza odbrane i obrazloženje ranijih odluka o prihvatanju tih dokumenata, 19. oktobar 2011., par. 9.

²¹ V. Uputstvo, par. 32.

²² V. Argumenti Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii), 3. avgust 2011., par. 24 (naglasak dodat).

²³ Replika Stanišićeve odbrane na odgovor tužilaštva na argumente Stanišićeve odbrane na osnovu pravila 90(H)(ii) (dalje u tekstu: replika s argumentom), par. 4, 23.

pravila 90(H)(ii) od strane tužilaštva.²⁴ Ustvari, Veće je razmotrilo jedini primer takve tvrdnje koji je navela Stanišićeva odbrana, u tom slučaju, Veće je prigovor Stanišićeve odbrane izrečen u sudnici rešilo njoj u prilog, postavljanjem dodatnih pitanja od strane tužilaštva prilikom unakrsnog ispitivanja, kao što je to Stanišićeva odbrana zatražila.²⁵

11. Veće je u Smernicama navelo da "[s]obzirom na to da veće nije zaključilo da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze na osnovu pravila 90(H)(ii), Veće odbija da primeni bilo kakav pravni lek ili da sprovede "analizu eventualnog pravnog leka". Veće će nastaviti da ocenjuje prigovore na osnovu pravila 90(H)(ii), kada budu uloženi, i odlučivaće u svakom pojedinom slučaju da li treba primeniti neki pravni lek i koji".²⁶

12. Veće ovim razjašnjava da nije zaključilo da je tužilaštvo počinilo bilo kakva kršenja na osnovu *argumenata* Stanišićeve odbrane. Veće priznaje da je Stanišićeva odbrana, generalno uzevši, iznela tvrdnju da tužilaštvo nije ispunilo svoje obaveze na osnovu pravila 90(H)(ii), i da pri toj tvrdnji ostaje. Veće naglašava da se neće upuštati u obuhvatna preispitivanja svih dosadašnjih unakrsnih ispitivanja, pogotovo u slučaju kada u sudnici nikakav prigovor nikada nije usmeno iznesen, ni podnesen u pismenom obliku. Veće isto tako ne prihvata i neće prihvatiti hipotetičku reinterpetaciju zbivanja u sudnici kao zamenu za ono što je doista evidentirano u postupku.

13. Veće takođe priznaje da Stanišićeva odbrana možda nije uložila žalbu na određene sudske odluke donete u sudnici u za to predviđenom vremenskom roku, kao što to nalaže pravilo 73(C), ako je, kao što tvrdi na osnovu onoga što je Veće reklo, stekla konkretan i neposredan utisak da će u predstojećoj pismenoj odluci ili smernicama biti navedeni razlozi za konkretnu odluku donetu u sudnici. Što se tiče tih eventualnih konkretnih slučajeva, Stanišićeva odbrana može da zatraži odobrenje za ulaganje žalbe u roku od sedam dana od donošenja ove odluke, pod uslovom da detaljno identifikuje onaj deo transkripta iz kojeg se stiče neposredan i konkretan utisak da je veće navelo da še nakon predmetne odluke uslediti pismena odluka ili smernice.

²⁴ V. npr. replika s argumentom, par. 21-22. Opšti navodi o kršenju pravila u vezi sa "svedocima" i nespecificiranim "krajinskim svedocima" od strane tužilaštva.

²⁵ Replika na argumente, par. 14-20; T. 12550-12574.

²⁶ Uputstvo, par. 32.

V. DISPOZITIV

14. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 73(B) Pravilnika, Veće

ODBIJA Zahtev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra engleska verzija.

/potpis na originalu/

sudija Alphons Orie,
predsedavajući

Dana 13. decembra 2011. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]